

МЕДИЦИНА РАДА

Предмет се налази у једанаестом блоку и реализује се кроз 1 час предавања и 2 часа вежби, тј. семинара недељно. Предмет носи 4 ЕСПБ бода.

Наставници и сарадници који изводе наставу:

1	МИЛОСАВЉЕВИЋ ДРАГАН	Редовни професор 01.02.1997.
2	ИГЊАТОВИЋ СНЕЖАНА	Редовни професор 05.12.2003.

Образовни циљ предмета

Упознавање студената са основним постулатима безбедности и здравља на раду, морфолошким и функционалним карактеристикама професионалних обољења, болести у вези с радом и повредама на раду, оценом радне способности и превентивним мерама заштите.

Исходи образовања

На крају наставе Медицине рада од студента се очекује да има следећа знања, вештине и ставове:

Знања:

Од студента се очекује да буде способан да:

1. објасни основне физичке, хемијске и биолошке агенсе на радном месту и њихов утицај на здравље и способност за рад
2. објасни принципе за утврђивање радних места са повећаним ризиком по здравље
3. објасни принципе дијагностичких процедура за утврђивање професионалних обољења у вези с радом
4. објасни принципе за утврђивање и верификацију повреда на раду
5. објасни терапијске и превентивне мере професионалних обољења

6. објасни принципе за оцену радне способности: при пријему на посао, промени радног места, изласка на ИК и утврђивању дужине боловања.

Вештине:

Од студента се очекује да буде способан да:

1. на правилан начин тумачи налаз специјалисте медицине рада у свим дијагностичким и терапијским процедурама по системима и органима
2. на правилан начин цени привремену или трајну радну способност, у складу са осталим клиничким и дијагностичким процедурама,
3. у случају акцидента пружи адекватну прву помоћ.

Ставови:

1. рационалан приступ коришћењу процедура медицине рада, заснован на строго постављеним медицинским индикацијама са критичким освртом на услове рада (хигијенске и техничке) као и мере заштите.

Услови слушања наставе:

Да би слушао наставу на овом предмету, студент мора да буде уписан у једанаести блок Дипломског академског студијског програма -интегрисне студије за доктора медицине.

Облици наставе

Настава се реализује кроз предавања, семинаре и вежбе.

Структура предмета

Студенти ће бити подељени у групе према стандардима прописаним за клиничке предмете.

Наставне јединице по недељама:

***333Р- Завод за здравствену заштиту радника-Застава, Косовска 4 (Заставина амбуланта) УЛАЗ ОД ЗВЕЗДЕ (обавезно)**

		МОДУЛ - 1 (1. ЕСПБ бод)
		ОСНОВИ МЕДИЦИНЕ РАДА И ПРОФЕСИОНЕ ПАТОЛОГИЈЕ
Датум	Место	1. НЕДЕЉА НАСТАВЕ
<p>Предавање</p> <p>3. 10. 2013. 13:45 - 14:30 15:00 - 15:45</p> <p>Проф. Драган Милосављевић</p>	Мед. фак.	<ul style="list-style-type: none"> • Уводни час. Национални програм медицине рада. Организациони облици. • Легислативни аспекти специфичне здравствене заштите запослених. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Врсте професионалних штетности ▪ Професионалне болести
<p>Вежбе</p> <p>3.10. 2013. 16:00 – (силабус)</p> <p>4. 10. 2013. 8:40 – (силабус)</p>	<p>Мед. фак.</p> <p>333Р*</p>	<p>Професионални агенси (физички, хемијски, био-лошки)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Амбијетални мониторинг. Национални и хигијенски стандарди. Хигијенско техничка заштита. ▪ Листа професионалних обољења
		2. НЕДЕЉА НАСТАВЕ
<p>Предавање</p> <p>10. 10. 2013. 13:45 - 14:30 15:00 - 15:45</p> <p>Проф. Милосављевић Драган</p>	Мед. фак.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Бука и вибрације у професионалној патологији. ▪ Вибраторна болест, услови за признавање професионалног обољења Професионална акустична траума.

<p>Вежбе</p> <p>10. 10. 2013 16:00 -</p> <p>11. 10. 2013. 8:40-</p>	<p>Мед. фак.</p> <p>*ЗЗЗР</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Радна анамнеза. Врсте прегледа: претходни, периодични, систематски. Оцена радне способности. • Обрада пацијента са акустичном траумом
		<p>3. НЕДЕЉА НАСТАВЕ</p>
<p>Предавање</p> <p>17. 10. 2013 13:45 - 14:30 15:00 - 15:45</p> <p>Проф. Драган Милосављевић</p>	<p>Мед. фак.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Увод у професионалну токсикологију. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Основни појмови токсико-кинетице и биотрансформације отрова. ▪ Еко-токсиколошки проблеми.
<p>Вежбе</p> <p>17. 10. 2013. 16:00 -</p> <p>18. 10. 2013. 8:40 -</p>	<p>Мед. фак.</p> <p>*ЗЗЗР</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Специфични експозициони тестови ▪ Биолошки мониторинг
		<p>4. НЕДЕЉА НАСТАВЕ</p>
<p>Предавање</p> <p>24. 10. 2013. 13:45 - 14:30 15:00 - 15:45</p> <p>Проф. Драган Милосављевић</p>	<p>Мед. фак.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Болести изазване хемијским ноксама. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Извори и узроци тровања. ▪ Етиопатогенеза, клиничка слика и лечење. ▪ Тровања изазвана металима (олово, жива).
<p>Вежбе</p> <p>24. 10. 2013.</p> <p>16:00-</p>	<p>Мед. фак.</p> <p>*ЗЗЗР</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обрада пацијената изложеног неорганским токсиколошким материјама (металима).

25. 10. 2013. 8:40-		
		5. НЕДЕЉА НАСТАВЕ
<p>Предавање</p> <p>31. 10. 2013 13:45 - 14:30 15:00 - 15:45</p> <p>Проф. Драган Милосављевић</p>	Мед. фак.	<ul style="list-style-type: none"> • Органски растварачи. • Пестициди. • Антидотска и и симптоматска терапија.
<p>Вежбе</p> <p>31. 10. 2013. 16:00-</p> <p>1. 11. 2013. 8:40-</p>	<p>Мед. фак.</p> <p>*333Р</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обрада пацијента изложених органским растварачима. • Обрада пацијената изложених пестицидима.
<p>Предавање</p> <p>7. 11. 2013. 13:45 - 14:30 15:00 - 15:45</p> <p>Проф. Драган Милосављевић</p>	Мед. фак.	<p style="text-align: center;">МОДУЛ - 2 (1. ЕСПБ бод)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ФИЗИОЛОГИЈА РАДА И БОЛЕСТИ У ВЕЗИ СА РАДОМ • 6. недеља • Физиологија рада. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Радна оптерећења. Захтеви рада. Тежина рада. Замор. ▪ Биоенергетика при раду. Терморегулација. ▪ Биолошки ритмови. Стрес.
<p>Вежбе</p> <p>7. 11. 2013. 16:00-</p> <p>8. 11. 2013. 8:40-</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Обрада пацијената изложених повећаном оптерећењу на радном месту. • Обрада пацијената изложених повишеној температури на радном месту

<p>Предавање</p> <p>14. 11. 2013. 13:45 - 14:30 15:00 - 15:45</p> <p>Проф. Драган Миловановић</p>	<p>Мед. фак.</p>	<p>7. недеља</p> <ul style="list-style-type: none"> • Професионални трауматизам. Етиопатогенеза и законска регулатива.
<p>Вежбе</p> <p>14. 11. 2013. 16:00-</p> <p>15. 11. 2013. 8:40-</p>	<p>Мед. фак.</p> <p>*333Р</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обрада пацијента који је имао повреду на раду. • Оцена радне способности.
<p>Предавање</p> <p>Проф. Снежана Игњатовић</p> <p>21. 11. 2013 13:45 - 14:30 15:00 - 15:45</p>		<p>8. недеља</p> <ul style="list-style-type: none"> • Професионална респираторна обољења. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Етиопатогенеза, клиничка слика. ▪ Хронични обструктивни бронхитис. ХОБП. ▪ Професионална астма.
<p>Вежбе</p> <p>21. 11. 2013. 16:00-</p> <p>22. 11. 2013. 8:40-</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Обрада пацијената изложених неорганској прабини. • Професионална бронхијална астма. • Провокациони тестови и функционална испитивања плућа. • Критеријуми за дијагнозу професионалног обољења.
9. НЕДЕЉА НАСТАВЕ		
<p>Предавање</p> <p>28. 11. 2013. 13:45 - 14:30 15:00 - 15:45</p>	<p>Мед. фак.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Пнеумокониозе, класификација, етиопатогенеза. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Силикоза. ▪ Азбестоза.

Проф. Снежана Игњатовић		
Вежбе 28. 11. 2013. 16:00 -	Мед. фак.	<ul style="list-style-type: none"> • Обрада пацијената изложених минералној прабини. • Критеријуми за одређивање силикозе. • Обрада пацијената експонованих азбетној прабини. • Критеријуми за утврђивање азбестозе.
29. 11. 2013. 8:40-	*ЗЗЗР	
		10. НЕДЕЉА НАСТАВЕ
Предавање 5. 12. 2013. 13:45 - 14:30 15:00 - 15:45 Проф. Снежана Игњатовић	Мед. фак.	<ul style="list-style-type: none"> • Неколагенске пнеумокониозе. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Сидероза, станоза, баритоза, алуминоза, берилиоза. ▪ Алергијски бронхоалвеолитис. ▪ Хигијенско техничка и медицинска превенција.
Вежбе 5. 12. 2013. 16:00-	Мед. фак	<ul style="list-style-type: none"> • Обрада пацијената изложених органској прабини. • Критеријуми за алергијски алвеолитис као професионално обољење. • Критеријуми за признавање бисинозе, фармерских плућа, за професионално обољење.
6. 12. 2013. 8:40 -	*ЗЗЗР	
		МОДУЛ-3 (1. ЕСПБ бод) ПРОФЕСИОНАЛНИ ТРАУМАТИЗАМ И ОЦЕНА РАДНЕ СПОСОБНОСТИ 11. НЕДЕЉА НАСТАВЕ
Предавање 12. 12. 2013. 13:45 - 14:30 15:00 - 15:45	Мед. фак.	<ul style="list-style-type: none"> • Професионална оштећења здравља изазвана јонизујућим зрачењем. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Механизам биолошког деловања јонизујућег зрачења. ▪ Јединице радиоактивности и дозе. ▪ Здравствена заштита лица која раде у зони

Проф. Снежана Игњатовић		јонизујућег зрачења.
Вежбе 12. 12. 2013. 16:00-	Мед. фак.	<ul style="list-style-type: none"> • Радиолошка заштита. Извори зрачења. Основи дозиметрије. • Лична дозиметрија.
13. 12. 2013. 8:40 -	333Р	
		12. НЕДЕЉА НАСТАВЕ
Предавање 19. 12. 2013. 13:45 - 14:30 15:00 - 15:45 Проф. Снежана Игњатовић		<ul style="list-style-type: none"> • Обољења изазвана дејством јонизујућих зрачења. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Акутна радијациона болест и лечење. ▪ Делимична озрачења појединих органа.
Вежбе 19. 12. 2013. 16:00 - 20. 12. 2013. 8:40-	Мед. фак. *333Р	<ul style="list-style-type: none"> • Здравствена контрола лица која раде у зони јонизујућег зрачења. • Елементи и претходних и периодичних прегледа. Контраиндикације за рад. • Норме сигурности при раду у зони јонизујућег зрачења
		13. НЕДЕЉА НАСТАВЕ
Предавање 26. 12. 2013. 13:45 - 14:30 15:00 - 15:45 Проф. Снежана Игњатовић	Мед. фак.	<ul style="list-style-type: none"> • Хронични радијациони синдром. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Важнији радионуклиди (Rn, St, Cz, Tc, ..) ▪ Здравствена заштита лица која раде са радионуклидима.
Вежбе 26. 12. 2013. 16:00-	Мед. фак.	<ul style="list-style-type: none"> • Интерна радиоактивна деконтаминација. • Основни принципи заштите од јонизујућег зрачења при раду са отвореним изворима зрачења.

27. 12. 2013. 8:40-	*333P	
		14. НЕДЕЉА НАСТАВЕ
Предавање 16. 01. 2014. 13:45 - 14:30 15:00 - 15:45 Проф. Снежана Игњатовић		<ul style="list-style-type: none"> • Нејонизујућа зрачења. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Електомагнетна. Микроталасна. ▪ Ултраљубичаста и инфрацрвена. ▪ Радиофреквентно и ласерско зрачење. ▪ Електрична и електромагнетна поља.
Вежбе 16. 01. 2014. 16:30 - 017. 01. 2014. 8:40-	Мед. фак. 333P	<ul style="list-style-type: none"> • Обољења изазвана нејонизујућим зрачењем. • Хигијенско-техничка и медицинска превенција и заштита.
		15. НЕДЕЉА НАСТАВЕ
Предавање 23. 01. 2014. 13:45 - 14:30 15:00 - 15:45 Проф. Снежана Игњатовић	Мед. фак.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Оцена радне способности оболелих професионалних обољења и болести у вези с радом
Вежбе 23. 01. 2014. 16:00- 24. 01. 2014. 8:40-	Мед. фак. 333P	<ul style="list-style-type: none"> • Критеријуми за верификацију болести стечених у процесу рада. • Обрада пацијената са неком од болести стечених у процесу рада.

Студенти су у обавези да активно учествују у практичној настави и семинарима. Наставници који изводе наставу ће оцењивати њихово знање, вештину и ставове испољене приликом активности студента оценама од 1 до 10.

Редни број	Облик наставе	Број бодова
1.	Предавања	15
2.	Вежбе Семинарски рад	20 5
3.	Колоквијум 1. -тест	30
4.	Колоквијум 2. - тест	30

Да би положио предмет мин. је 60 бодова (60%) и то у сваком тесту 50% +1 мин. 16 бодова. Завршна оцена се формира на следећи начин:

Бодови	Оцена
0-59	5
60-69	6
70-79	7
80-89	8
90-94	9
95-100	10

Руководилац наставе

Проф.др Снежана Игњатовић

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

MEDICINSKI FAKULTET
UNIVERZITETA U KRAGUJEVCU

Неопходна литература:

1. Видаковић А.: Основи медицине рада, Медицински факултет, 1998.
2. Аранђеловић М. и Јовановић Ј.: Медицина рада-електронско издање, Ниш, 2009.
3. Додић С., Филиповић Д. И., Марковић Д.: Атлас професионалне патологије, Ниш, 1977.